

Όταν, πριν από πέντε χρόνια, ξεκινούσαμε την έκδοση αυτού του εντύπου, το είχαμε προσδιορίσει ως αναρχικό, και ως απεύθυνση του τον "αναρχικό χώρο και την περιφέρεια του". Θεωρούσαμε, τότε, ότι παρ' όλες τις επιμέρους διαφωνίες που υπήρχαν με οργανωτικές δομές, θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές, υπήρχαν (θολά ειν' η αλήθεια) συνεκτικά σημεία που χαρακτήριζαν αυτό το ιστορικό ρεύμα της ελληνικής κοινωνίας. Άλλωστε εκδηλωνόταν τότε και μια πολιτική τάση έντονης απαξίωσης και φυγής μετά βδελυγμίας από οτιδήποτε αυτοχαρακτηρίζεται "αναρχικό". Πράγμα με το οποίο δε συμφωνούσαμε και δε συμφωνούμε και σήμερα.

Τότε προσπαθήσαμε να εισάγουμε, σ' αυτό που θεωρούσαμε "χώρο", τη δικιά μας ανάλυση και θεώρηση των πραγμάτων, εκτιθέμενοι στην κριτική και τη διαφωνία. Συν του ότι το έντυπο αποτέλεσε εκπλήρωση, σ' έναν βαθμό, της ανάγκης έκφρασης και εξωτερίκευσης σκέψεων, πράγμα που γινόταν μέσα από την ομώνυμη εκπομπή του "Ράδιο Ουτοπία 107,7 fm" ώσπου να κλείσει το Γενάρη του 1998. Η αλήθεια είναι ότι μέσω του εντύπου ήρθαμε σε επαφή και γνωριμία με αρκετούς συντρόφους και συντρόφισσες, σχέσεις που (αρκετές) κρατούν ως σήμερα.

Κοιτάζοντας όμως **σήμερα** πίσω, την πολιτική μας διαδρομή, ως άτομα που θα εκδίδουμε το περιοδικό από εδώ και μπρος,[*] κρίνουμε ότι πρέπει να αναθεωρήσουμε κάποια πράγματα κυρίως σε σχέση με το πού πολιτικά εντάσσεται το έντυπο και πού απευθύνεται. Κύρια αλλαγή για μας αποτελεί η συνειδητοποίηση πλέον (...μέσα από μακροχρόνιες και επίπονες διαδικασίες), πως το να δηλώνεις ότι ανήκεις σε κάποιον "αναρχικό χώρο" λέει λιγότερα απ' όσα κρύβει. Συνειδητοποιούμε ότι δεν υπάρχουν οι διαδικασίες, οι συζητήσεις και οι κοινές στοχεύσεις που θα επέτρεπαν να γίνει διακριτή μια πολιτική κοινότητα απόψεων (διαφορετικών και συγκρουόμενων αλλά σίγουρα αφορισμένων και εκτεθειμένων στην κριτική και στην συζήτηση...). Η διαδικασία στον ελλαδικό χώρο ήταν κάπως αντίστροφη: βάζοντας τη βίαιη αντιπαράθεση με τους μηχανισμούς καταπίεσης στο επίκεντρο, δηλώνει κάποιος ότι είναι αναρχικός και συμμετέχει σε μια κοινότητα που δεν έχει συζητήσει βασικές αρχές πολιτικής και που λειτουργεί με αντανακλαστικά, στη βάση υποτίθεται αυτονόητων "πολιτικών" αντιλήψεων. Στιγμές- στιγμές βέβαια όταν εξωτερικεύονται τα αυτονόητα, γίνεται με εκρηκτικό και άσχημο τρόπο κατανοητό, ότι ανθρώπους που θεωρούν ότι ανήκουν σε έναν πολιτικό χώρο τους χωρίζουν κόσμοι αντιλήψεων. Έτσι δεν υπάρχει μια κοινότητα αλλά μια υπαρκτή μη- κοινότητα, την οποία δεν σκοπεύουμε να αναπαράγουμε με αυτήν την έννοια.

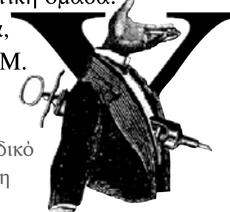
Μια εκτενής καταγραφή των διαφωνιών και των θεωρητικών και πρακτικών διαφοροποιήσεων μας από τις αναρχικές θεωρήσεις και πρακτικές του ελλαδικού χώρου, πέρα από την αναφορά στο χάρτη της *"τοπολογίας"* που συνεκδίδεται, θα ακολουθήσει το επόμενο εξάμηνο, μιας και η συζήτηση αυτή διεξάγεται μέσα στη συνέλευση των ομάδων που συμμετέχουμε. Όπως και να είναι όμως, βασικές αρχές του εντύπου παραμένουν η αντικυριαρχική προοπτική και η οριζόντια λειτουργία της συνέλευσης της εκδοτικής ομάδας.

Ας θεωρηθεί όλη αυτή η προσπάθειά μας όχι ως μια απορριπτική κριτική στο πιο ζωντανό κομμάτι του ριζοσπαστισμού στην ελλάδα, στους αναρχικούς, αλλά ως επαναπροσδιορισμός του πολιτικού "εμείς" σε μια εποχή διεθνοποίησης του Κτήνους. Ώς προς αυτό θα επανέλθουμε. Σ' αυτό το σημείο οφείλουμε να κάνουμε μια σύντομη καταγραφή της επανατοποθέτησής μας σχετικά με το "κίνημα αντιπαγκοσμιοποίησης", εν μέρει ώς απόσταγμα της εμπειρίας του Ιούνη. Είχαμε δει τη ριζοσπαστικοποίηση των κινημάτων αντιπαγκοσμιοποίησης ως στοίχημα, ως ένα παιχνίδι που δε μπορούμε να αφήσουμε στα χέρια των ρεφορμιστών και στη συνέχεια να κλαιγόμαστε ότι "δεν είμαστε πουθενά". Αναλύσαμε, ως ένα βαθμό, τα αδύναμα του σημεία και τα κριτικάραμε συμμετέχοντας σ' αυτό, πάλι ως ένα βαθμό. Μετά όμως από το πέρασμα, από την πόλη μας, του ευρωπαϊκού κομματιού αυτών των κινημάτων, και μετά την πλήρη αδυναμία των αντιεξουσιαστών να εισάγουν ένα ριζοσπαστικό περιεχόμενο σ' αυτό, πέρα από τη ολιγόλεπτη και ανοργάνωτη βίαιη αντιπαράθεση με τους μηχανισμούς καταστολής, βλέπουμε τα πράγματα με διαφορετικό μάτι, κυρίως όσο αφορά τους αντιεξουσιαστές και αναρχικούς. Εάν αρχικά αυτά τα κομμάτια συμβάλλανε στη ριζοσπαστικοποίηση των κινημάτων αντιπαγκοσμιοποίησης, μέσω ακριβώς αυτής της βίας (αυτό το "είμαστε εδώ" των μπλακ μπλοκ του Σιάτλ το '99) και στη συνέχεια στην άτυπη θεσμοθέτηση της πολιτικής βίας του δρόμου ως μέρος αυτών των κινημάτων (όπως στην Πράγα το 2000, που υπήρχε από τα πριν αποφασισμένη η διαδρομή του μπλε μπλοκ που θα χρησιμοποιούσε βίαια μέσα, πράγμα που το ήξεραν και το αποδέχτηκαν και οι μηχανισμοί καταστολής), αυτά τα κομμάτια δε μπόρεσαν, στη συνέχεια, να κάνουν το ποιοτικό άλμα και να οργανωθούν, να προτείνουν και να υποσχεθούν κάτι περισσότερο από τη βία, επειδή πιστεύουμε δεν το θέλησαν, δεν το είδαν ως σοβαρή προοπτική. Αρκέστηκαν στην επανάληψη της βίαιης αντιπαράθεσης με τα σύμβολα του καπιταλισμού και της κυριαρχίας σε κάθε "καυτή ημερομηνία". Και έτσι η δύναμη μετατράπηκε σε προβλεπόμενη, απ' τους ρεφορμιστές και την αστυνομία, αδυναμία. Οι αντιεξουσιαστές και αναρχικοί, έχουν μεν καταφέρει να είναι το κομμάτι που συμβολίζει την στιγμιαία υλική ρήξη με το σύστημα τις ημέρες των συνόδων, αλλά ως εκεί. Αυτή η περιοδικότητα, είναι αποδεκτή από τους μηχανισμούς, αλλά και προβλέψιμη και γι' αυτό πολύ εύκολα αντιμετωπίσιμη. Και κυρίως δεν εισάγει νέα περιεχόμενα και νέες θεωρήσεις σ' αυτά τα κινήματα. Όλα αυτά τα είδαμε από κοντά τις ημέρες της Θεσσαλονίκης...

Αλλά περισσότερα στην άλλη μεριά αυτού του εντύπου, στον χάρτη #3. Μια κριτική αποτίμηση την οποία προσυπογράφουμε και εμείς. Απλά αυτή η έκδοση του "Ανάρες" συμβάλλει με δυο κείμενα, τα οποία θεωρούμε ότι δυνητικά μπορούν να προωθήσουν μια περαιτέρω συζήτηση σχετικά με τα κινήματα αντιπαγκοσμιοποίησης. Κείμενα προβληματισμού και όχι κατασταλαγμένες θέσεις. Μια οπτική λοιπόν για τον ρεφορμισμό, όπως εμφανίζεται στα κινήματα αυτά, και ένα κείμενο πάνω στο πόσο "στέκει" ο διαχωρισμός "πολιτικό- κοινωνικό" κίνημα.

Η διεύθυνση επικοινωνίας παραμένει το: **Τ.Θ. 10969, 54101 Θεσσαλονίκη**, ενώ παλιότερα τεύχη μπορείτε να βρείτε στο διαδίκτυο: **www.L14.gr/anares** ή μέσω της θυρίδας.

Η εκδοτική ομάδα:
Δημήτρης Χ., Στέφανος Τ., Μόζα,
Μανώλης Δ., Αχιλλέας Φ., Μάνος Μ.

---

[*] Εδώ να σημειώσουμε ότι η εκδοτική ομάδα διευρύνθηκε. Επιλογή μας και φιλοδοξία μας είναι η ομάδα και το περιοδικό να αποτελέσουν μια πολιτική δομή διακριτή μέσα στο αρχιπέλαγος των ανταγωνιστικών κινήσεων, μια δομή εκτεθειμένη στην άγρια ομορφιά της κριτικής και της δημόσιας αντιπαράθεσης.

ΤΟ "ΠΟΛΙΤΙΚΟ" ΚΑΙ ΤΟ "ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ"
ή απόπειρα για τη διάλυση μιας κυριαρχικής σημασιοδότησης.

"Με τον όρο ¨πολιτική¨ δεν εννοώ τις υποσχέσεις λαγών με πετραχήλια. Εννοώ τη συνειδητή, κριτική και αυτοκριτική, έλλογη δραστηριότητα, που αφορά τη θέσμιση της κοινωνίας ως σύνολο"

Κορνήλιος Καστοριάδης: *"ο θρυμματισμένος κόσμος"*

1. Η απώθηση της "πολιτικής" και το μυστικό της

Η πολιτική σήμερα είναι στενά συνυφασμένη με την αντιπροσώπευση και την διαμεσολάβηση. Συγκεκριμένα η απουσία πολιτικών χώρων, δηλαδή χώρων δημόσιας διαμάχης και λήψης αποφάσεων, έχει οδηγήσει σε ταυτοποίηση της πολιτικής με την τεχνική της διακυβέρνησης "από τα πάνω". Ταυτόχρονα έχει παραχθεί η κοινωνική απώθηση ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο της κυρίαρχης πολιτικής διάστασης. Η απώθηση αυτή διαπνέεται από μια βαθιά αντινομία. Από τη μια εκδηλώνεται ως γενικευμένη αποστροφή και απαρέσκεια σε σχέση με τους επαγγελματίες της πολιτικής και τους κομματικούς μηχανισμούς ενώ από την άλλη εκφράζεται ως κατάφαση σε αυτούς τους ίδιους μηχανισμούς, σε αυτά τα ίδια πρόσωπα, που σημαίνει κατάφαση στην αναγκαιότητα αντιπροσώπευσης, στη βαθιά ριζωμένη "πίστη" πως κάποιοι άλλοι που "ξέρουν" πρέπει να ασχολούνται με αυτά που αφορούν εμάς. Αυτή η αντινομία βέβαια δεν αποτελεί αρνητικό γεγονός για την κυριαρχία. Πρόκειται για την ίδια εκείνη αντίφαση που ενυπάρχει γενικότερα μέσα στον καπιταλισμό: αναγκαιότητα συμμετοχής των υποκειμένων-αναστολή αυτής της συμμετοχής.[1]

Η κοινωνική απώθηση απέναντι στην πολιτική καλλιεργεί την κουλτούρα της μη συμμετοχής, της διαγραφής από την καθημερινότητα της συλλογικής προσπάθειας αυτοθέσμισης. Διευρύνει το χάσμα ανάμεσα στα πραγματικά κοινωνικά προβλήματα και στη δυνατότητα διαχείρισης τους από τα ίδια τα υποκείμενα. Η ίδια η διαδικασία της μυστικής ψηφοφορίας, η άγνοια του ποιοι είναι οι άνθρωποι που εκλέγονται και ο συνδυασμός θεαματικού-ιερατικού χαρακτήρα στην διαδικασία εκλογής, δείχνει τη σμίκρυνση του δημόσιου διαλόγου που είναι ζωτικό μέρος της πολιτικής ως διαδικασίας επίλυσης των κοινωνικών προβλημάτων από την ίδια την κοινωνία ως σύνολο. Παράλληλα ενισχύεται η "νομιμότητα" του κράτους ως χώρου απεικόνισης της πολιτικής, ως "μεταφυσικού εγγυητή" του θεσμισμένου κοινωνικού.

Ας ειπωθεί ξεκάθαρα: ο συνηθισμένος πολιτικός λόγος αναφέρεται στο "κοινωνικό" και το "πολιτικό" σαν να επρόκειτο για ξεχωριστές στιγμές και ει δυνατόν για διαχωρισμένες σφαίρες. Την ίδια στιγμή αυτός ο λόγος αγνοεί ηθελημένα το προφανές γεγονός, ότι αυτός ο διαχωρισμός είναι το αποτέλεσμα μιας ιδιαίτερης ιστορικής εξέλιξης της απεικόνισης του πολιτικού όσον αφορά την συγκρότησή του σε έναν θεσμό που λειτουργεί "έξω" και "πάνω" από το κοινωνικό. Πρόκειται για το κράτος, και μάλιστα για το αστικό κράτος που γεννιέται με τη νίκη της αστικής τάξης.

Απωθώντας την πολιτική ως κάτι αδύνατο για μη ειδικούς, η κυριαρχία καταφέρνει να εμπεδώσει στην κοινωνική συνείδηση την αναγκαιότητα ύπαρξης ενός είδους ανθρώπων που ανήκουν στις τάξεις της και ειδικεύονται στη διαχείριση των κρατικών υποθέσεων που ταυτίζονται με τις πολιτικές υποθέσεις. Η ιεραρχική και συγκεντρωτική δομή της κρατικής μηχανής, πέραν του εγγενούς καταπιεστικού της χαρακτήρα, ντύνεται με ένα πέπλο αυθεντίας και δύναμης και μυστικοποιεί αυτό που στο φως του ήλιου της κριτικής είναι προφανές: τη θεσμιστική ικανότητα της συλλογικής δράσης. Ο διαχωρισμός ανάμεσα στο κοινωνικό και το πολιτικό είναι μέρος μιας πολιτικής στρατηγικής, μιας στρατηγικής των κυρίαρχων.

2. Τα κινήματα και ο διαχωρισμός

Αρκετές φορές συναντήσαμε το διαχωρισμό μεταξύ "πολιτικού" και "κοινωνικού" κινήματος και ιδιαίτερα όσον αφορά το "κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης". Εξαρχής ας δηλώσουμε πως θεωρούμε λάθος έναν τέτοιο διαχωρισμό, λάθος που και οι ίδιοι διαπράξαμε. Αναζητήσαμε τα χαρακτηριστικά εκείνα που κάνουν ένα κίνημα "πολιτικό" και ένα άλλο "κοινωνικό" στην προσπάθεια μας να κατανοήσουμε τη βάση αλλά και την σκοπιμότητα αυτού του διαχωρισμού.

Η πρώτη μας παρατήρηση είναι πως χαρακτηρίζοντας ένα κίνημα ως "πολιτικό" εκφράζεται ταυτόχρονα μια αρνητική στάση απέναντί του στην καλύτερη περίπτωση, έως απαξίωση στην χειρότερη. Ενώ αντίθετα ένα "κοινωνικό" κίνημα παρά τις ενστάσεις και την κριτική ποτέ δεν στήνεται στον τοίχο για να φάει τις ροχάλες της υποτίμησης. Αυτός ο διαχωρισμός νομίζουμε πως είναι άδικος και βασίζεται σε μια (τουλάχιστον αυτήν μπορέσαμε να φέρουμε στην επιφάνεια) αντίληψη που αν και η βάση της είναι ενάντια στο κυρίαρχο, καταλήγει στον ίδιο διαχωρισμό που παραθέσαμε στην θέση 1, αλλά από την ανάποδη. Η αντίληψη αυτή λέει πως: ένα πολιτικό κίνημα

1. Ο καπιταλισμός ως σύστημα που τείνει να πραγμοποιήσει τα υποκείμενα και τις κοινωνικές σχέσεις στην πράξη ποτέ δεν καταφέρνει να μετατρέψει τα άτομα πλήρως σε αντικείμενα, ακριβώς γιατί αυτή η τάση απανθρωποποίησης βρίσκει εμπόδια. Τα εμπόδια αυτά προέρχονται από την αντίσταση των υποκειμένων, από την πάλη τους ενάντια στην ξένωση. Όσο τα εμπόδια όμως έχουν έναν μεμονωμένο και μερικό χαρακτήρα συνεισφέρουν στην λειτουργία του καπιταλισμού, ενώ αντίθετα όταν αποκτούν χαρακτηριστικά συλλογικής άρνησής του γίνονται επικίνδυνα για το σύστημα. Όταν μάλιστα αυτή η συλλογική άρνηση είναι πλειοψηφική κοινωνικά και θέτει μια σειρά ζητημάτων που αφορούν το όλον του υπάρχοντος, τότε έχουμε να κάνουμε με επαναστάσεις. Για να γίνουμε πιο παραστατικοί αναφέρουμε πως το πρόταγμα "λούφα-κοπάνα-σαμποτάζ" όταν πραγματοποιείται ατομικά, βοηθάει ουσιαστικά στην λειτουργία του όλου καθώς επιτρέπει στο μεμονωμένο άτομο να προσαρμοστεί, αφήνοντάς το να θέσει μέχρι ενός σημείου τους δικούς του ρυθμούς στην εργασία του. Συμμετέχει έτσι ουσιαστικά, παράγοντας υπεραξία, ακριβώς επειδή δεν μετατρέπεται σε ένα γρανάζι ή ένα καλώδιο. Αντίθετα, όταν το πρόταγμα σαρκώνεται ως συλλογική άρνηση γίνεται όντως προβληματικό για την λειτουργία του όλου.

είναι πρώτον ένα κίνημα αντιπροσώπευσης (υπάρχει δηλαδή για κάτι άλλο από αυτό που είναι[2]), ενώνεται βάση κοινών πολιτικών απόψεων[3], έχει χαλαρή ταξική σύνθεση ή δεν είναι εργατικό κίνημα (που το εργατικό ταυτίζεται με το κοινωνικό σε αυτές τις απόψεις). Αυτός ο διαχωρισμός βασίζεται ουσιαστικά στον διαχωρισμό μεταξύ "μορφής" και "περιεχομένου" με σαφή θέση υπέρ του "περιεχομένου" και κατά της "μορφής". Τα "κοινωνικά" κινήματα εκφράζουν το "περιεχόμενο" ενώ τα "πολιτικά κινήματα" την παγίδευση στη "μορφή".[4] Το χουμε πει και αλλού και το ξανάλεμε. Μορφή χωρίς περιεχόμενο είναι θέαμα και περιεχόμενο χωρίς μορφή θεός. Απορρίπτουμε και τα δυο. Κατά περίεργο τρόπο αυτή η άποψη παρόλο που εστιάζει κύρια στην ταξική πάλη -και καλά κάνει- δεν καταλαβαίνουμε πως αποδέχεται αυτό το διαχωρισμό. Αν δεν κατάγεται από τη μαρξική θέση που θεωρεί ξεκάθαρα την πάλη των τάξεων ως πολιτική πάλη, τότε νομίζουμε πως πρόκειται για τον προβληματισμό που προέκυψε από το ιστορικό γεγονός της πολιτικής αντιπροσώπευσης της εργατικής τάξης, που όντως παίζει ένα αντεπαναστατικό ρόλο. Αυτή η απώθηση του πολιτικού, που τα κίνητρα της σχετίζονται με την εναντίωση στην επικράτηση της αντιπροσώπευσης του προλεταριάτου προς όφελος της εξουσίας, καταλήγει όπως μας φαίνεται στον ίδιο διαχωρισμό που τελικά αναπαράγει-σε σημειολογικό επίπεδο-την κυρίαρχη νοηματοδότηση του πολιτικού.[5]

Θεωρούμε πως τα κινήματα που κατεβαίνουν στο δρόμο και διαμαρτύρονται ή διεκδικούν είναι καταρχήν κοινωνικά κινήματα με την έννοια ότι εκφράζουν κοινωνικά κομμάτια είτε αυτά εντάσσονται μέσα σε κομματικούς μηχανισμούς, είτε είναι οργανωμένα, είτε είναι χύμα.[6] Το πρόβλημα και η κριτική έχει να κάνει τόσο με το περιεχόμενο αυτών των κινημάτων όσο και με τη μορφή που οργανώνονται κατά τη διάρκεια του αγώνα τους. Άρα δεν υποστηρίζουμε ή απορρίπτουμε a priori χωρίς να εξετάσουμε ποιοι είναι αυτοί οι αγώνες, πως συνδέονται μεταξύ τους τα διάφορα κομμάτια, ποια τα χαρακτηριστικά των οργανώσεων που συμμετέχουν, ποια τα περιεχόμενα των αιτημάτων τους, ποιες οι διαιρέσεις τους και τέλος ποια είναι η απάντηση της κυριαρχίας απέναντι στην εμφάνιση τους.

Όσον αφορά την σύνθεση των κινημάτων έχει αναφερθεί και αλλού (“νέα *τοπολογία, χάρτης #2*) πως ιστορικά δε γνωρίζουμε κανένα κίνημα που να εμφανίζει πολιτική, ταξική ή ιδεολογική καθαρότητα και δυστυχώς είμαστε ανυπόμονοι στο να περιμένουμε να διαψευστούμε. Μέσα σε ένα κοινωνικό κίνημα ενυπάρχουν τόσο κομμάτια που κινούνται εντελώς συντεχνιακά και μερικές φορές και ακίνδυνα για την εξουσία, όσο και κομμάτια με σαφή ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά και προτάγματα. Το ζήτημα είναι πως στον δρόμο τα πράγματα μετασχηματίζονται, γονιμοποιούνται, καρποφορούν ή χάνονται. Εκεί έχει νόημα να κρίνουμε το αν αξίζει να συμμετέχουμε ή όχι. Άλλα σίγουρα για μας αξίζει να δοκιμάζουμε τις δυνάμεις μας, να ερχόμαστε σε επαφή με τον κόσμο που βρίσκεται στο δρόμο προσπαθώντας να επικοινωνήσουμε θέτοντας τα προτάγματα και τις δομές μας δημόσια.

Απόπειρα παραδειγμάτων:

1. Το κίνημα των αδιόριστων εκπαιδευτικών ήταν ένα κοινωνικό κίνημα που όμως ξεκινούσε από συντεχνιακές διεκδικήσεις όπως άλλωστε όλα τα εργατικά κινήματα. Παρόλα αυτά μέσα του ριζοσπαστικοποιήθηκαν κομμάτια που ξέφυγαν από το συντεχνιακό χαρακτήρα, πράγμα που εκφράστηκε τόσο με τις βίαιες συγκρούσεις με τις δυνάμεις καταστολής αλλά ακόμα περισσότερο με την αυτοοργάνωση των υποκειμένων (γενικές συνελεύσεις). Από την άλλη κομμάτια του κινήματος δεν έπαψαν να πιπιλάνε τη διατήρηση της επετηρίδας αδυνατώντας να θέσουν τις διεκδικήσεις σε μια συνολικότερη βάση και αδυνατώντας να ξεφύγουν από τα καθεστωτικά συνδικαλιστικά όργανα.
2. Το κίνημα των μαθητών, που σαφώς δεν είναι εργατικό κίνημα αλλά είναι κοινωνικό κίνημα αφού αφορά ένα μεγάλο πληθυσμιακό κομμάτι που παρόλο που δε βρίσκεται μέσα στη σχέση της μισθωτής εργασίας, ζει μέσα στον καπιταλισμό. Οι αναδιαρθρώσεις του συστήματος δεν αφορούν μόνο την κεντρική δραστηριότητα της μισθωτής εργασίας αλλά τον τρόπο ζωής συνολικά, το είδος ανθρώπων που διαμορφώνονται και το αναπαράγουν. Ειδικά η εκπαίδευση θεωρούμε πως έχει έναν εξίσου κεντρικό ρόλο στην θέσμιση του υπάρχοντος.
3. Το κίνημα ενάντια στο ασφαλιστικό (για τα ελληνική πραγματικότητα δεν ξέρουμε αν μπορούμε να μιλάμε για κίνημα, αφού ο κόσμος μαζικά κατέβηκε στον δρόμο μια και μοναδική φορά). Έχει σαφή εργατικό και κοινωνικό χαρακτήρα αλλά πολιτικά εκφράζεται κυρίως μέσα από τους κατεστημένους διαμεσολαβητικούς μηχανισμούς. Πράγμα που από την μια εφόσον είναι κίνημα που έχει να κάνει με μια τόσο σημαντική διευθέτηση για την εργασία, είναι πεδίο για ριζοσπαστική παρέμβαση, από την άλλη η προσκόλληση σε θεσμικές μορφές πάλης δεν το απαλλάσσει από την κριτική προσέγγιση.
4. Θα αναφέρουμε επίσης τα κινήματα των γυναικών και τα αντιπυρηνικά κινήματα στη βόρεια Ευρώπη (δεκαετίες '70, '80) που παρά την απουσία καθαρών ταξικών (ή εργατικών) χαρακτηριστικών ήταν σαφώς κοινωνικά κινήματα και μάλιστα με δυναμική και συνέχεια και ριζοσπαστικό λόγο. Τέλος αναφέρουμε το γαλλικό Μάη του 1968 που εκεί η πλειοψηφία της εργατική τάξης προσκολλημένη στο ΚΚΓ έπαιξε ένα ρόλο τροχοπέδης ακριβώς επειδή εγκλωβίστηκε στην πολιτική της αντιπροσώπευση και δε θέσμισε η ίδια τις πολιτικές εκείνες δομές που θα της προσέδιδαν επαναστατικό ρόλο, σε σχέση με το εύρος των ζητημάτων που αναδείχθηκαν από άλλα κοινωνικά κομμάτια

2. Αναφέρομαστε στα *"παιδιά της γαλαρίας"* τ.9 που θεωρούν πως το κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης αντιπροσωπεύει τα κοινωνικά κινήματα ενάντια στα ΠΔΠ. Ή αλλού αυτολεξεί: "...όσοι πήγαν από την ελλάδα στην Πράγα δεν πήγαν ως υποκείμενα συγκεκριμένων κοινωνικών αγώνων αναζητώντας ταξικούς συντρόφους αλλά ως μέλη πολιτικών οργανώσεων, από την ν.πασοκ έως τους αναρχικούς και τους σταλινικούς"

3. "Πρόκειται κατά βάση για ένα πολιτικό κίνημα διαμαρτυρίας. Ένα κίνημα που ο συνδετικός κρίκος των διαδηλωτών είναι κοινές πολιτικές απόψεις και όχι κοινά ταξικά συμφέροντα. " “*Link”* τ.2 Εδώ θέτουμε τα εξής ερωτήματα: Ποια η τάξη; Ποια τα συμφέροντα της; Και γιατί δεν είναι πολιτικά;

4. Εδώ "κλέβουμε" από το πολύ ενδιαφέρον κείμενο του Γιάννη Ιωαννίδη: *Σχόλια πάνω στο βιβλίο του Ζυλ Ντωβέ: “έκλειψη και επανεμφάνιση του κομμουνιστικού κινήματος",* θα το βρείτε στην ιστοσελίδα www.happyfew.gr, ενώ το βιβλίο του Ντωβέ (εξίσου ενδιαφέρον) κυκλοφορεί σε κάποια βιβλιοπωλεία, από την εκδ. ομάδα "κόκκινο νήμα".

5. Και άλλη απαραίτητη υποσημείωση. Η κριτική που γίνεται εδώ δεν έχουν χαρακτήρα πολεμικής και επίκρισης. Αντίθετα μας ενδιαφέρει ο διάλογος ιδιαίτερα με συλλογικότητες και άτομα που επιμένουν να "την ψάχνουν" με την επαναστατική προοπτική, να διεισδύουν στο βάθος του υπάρχοντος και να μην αρκούνται σε επιφανειακά βλέμματα και ακατέργαστες αντιλήψεις.

που παραδοσιακά δεν άνηκαν στην εργατική τάξη.[7] Αυτό δεν αναφέρεται για να απαξιώσουμε την εργατική τάξη και τους εργατικούς αγώνες γενικότερα αλλά θέλουμε να δείξουμε πως ό,τι ονομάζεται "εργατικό" δεν είναι κατ' ανάγκην επαναστατικό και επίσης να θέσουμε την αδυναμία μας να κατανοήσουμε σήμερα εν έτη 2003 το πώς ορίζεται η εργατική τάξη. Αυτό δεν είναι βέβαια πρόβλημα ορισμού αλλά κατεξοχήν πολιτικό πρόβλημα. Πρόβλημα απουσίας αυτού που κάποτε ήταν το εργατικό κίνημα, των δυνάμεων και των προταγμάτων που κυοφορούσε.

3. Τα "κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση" και η κεντρική συνιστώσα του χαρακτήρα τους.

Σε σχέση με τα "κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση" πρέπει να παραδεχτούμε μια ιστορική πρωτοτυπία. Ο χαρακτήρας τους είναι απεδαφικοποιημένος. Δεν είναι ριζωμένα με την υλική πραγματικότητα ενός συγκεκριμένου τόπου αλλά αναφέρονται στο πλανητικό πεδίο, εναντιώνονται στην απεδαφικοποιημένη διάσταση της κυριαρχίας που συμπυκνώνεται στα υπερεθνικά-υπερκρατικά όργανα της. Αυτό είναι ταυτόχρονα αρνητικό και θετικό. Αρνητικό γιατί μέχρι στιγμής δεν υπάρχει ουσιαστική σύνδεση των προταγμάτων με τις εκάστοτε τοπικότητες, ένα ρίζωμα στα προβλήματα κάθε κοινωνίας που παρόλο που ζει μέσα στον καπιταλισμό δε χάνει πλήρως τις ιδιαιτερότητες της. Θετικό γιατί επιδιώκουν να δημιουργήσουν ένα νήμα ανάμεσα στο παζλ των αγώνων ενάντια στο σύγχρονο καπιταλισμό που αναδεικνύει πως σήμερα η καπιταλιστική σχέση καταλαμβάνει όλο το σώμα του πλανήτη και ό,τι γίνεται "εκεί" δεν είναι άσχετο με το τι γίνεται "εδώ".

Από την στιγμή που αυτά τα κινήματα οργανώνονται και θεσμίζουν είναι πολιτικά και από την στιγμή που συμμετέχουν κοινωνικά κομμάτια θέτοντας μάλιστα ζητήματα για τον **τρόπο ζωής μέσα στον καπιταλισμό**, είτε ρεφορμιστικά είτε επαναστατικά, είναι κοινωνικά.

4. Να επαναοικειοποιηθούμε τις έννοιες

Ο αγώνας ενάντια στην κυριαρχία είναι αναπόφευκτο να εμπεριέχει την απόπειρα διάλυσης των κατεστημένων σημασιών των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και ταυτόχρονα την προσπάθεια επανανοηματοδότησης βάσει του επαναστατικού προτάγματος. Έτσι, λέξεις και έννοιες που έχουν νοηματοδοτηθεί με τρόπο που να συμφέρει την κυριαρχία, θέλουμε να τις απαλλοτριώσουμε δίνοντας του το νόημα που εμείς πιστεύουμε. Νόημα που στέκεται αντιθετικά και επιθετικά απέναντι στο υπάρχον. Θεωρούμε λοιπόν την πολιτική ως μη ταυτόσημη με το κράτος και την εξαπάτηση, αλλά ως στοιχείο εσωτερικής ενοποίησης του κοινωνικού, ως διαδικασία συλλογικής λήψης αποφάσεων, ως τρόπο επίλυσης των κοινωνικών συγκρούσεων, ως δημόσια διαμάχη ανάμεσα σε ισότιμες και διαφορετικές υποκειμενικότητες, τόσο τώρα όσο και σε μια μελλοντική απελευθερωμένη κοινωνία. Δεν μπορούμε λοιπόν παρά να συλλάβουμε το πολιτικό και το κοινωνικό με μια ενιαία κίνηση.

Σκέψεις για τη Ρεφορμιστική Διεθνή

Στο λεγόμενο "κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση" είναι σαφές ότι αποτελεί πλειοψηφία αυτό το κομμάτι που αποκαλείται, καθόλου άδικα, ρεφορμιστικό.[8] Είναι γνωστό ότι, ιστορικά, σε κάθε ανταγωνιστικό προς το υπάρχον κίνημα υπήρχε το ρεφορμιστικό κομμάτι. Εκείνο όμως που πρέπει να υπενθυμιστεί είναι ότι οι δυνάμεις που αγωνίζονταν για τη ρήξη και την ανατροπή πάντα προσπαθούσαν να προσβάλλουν τη ρεφορμιστική ανάλυση, να την ακυρώσουν στα μάτια των αγωνιζομένων ανθρώπων που την αποδέχονται και, τελικά, να τους στρέψουν προς μια επαναστατική προοπτική. Αυτό βέβαια προϋπέθετε τη γνώση του πολιτικού λόγου της ρεφορμιστικής πτέρυγας του κάθε κινήματος και την προσπάθεια διαύγασης των στόχων της. Ιστορικά τέτοιες προσπάθειες γνωρίζουμε ότι πραγματοποιήθηκαν από το Μαρξ , το Λένιν, τους αναρχικούς στην επανάσταση της ισπανίας κ.ο.κ. Σήμερα, στην ελλάδα του 2003, οι αντιεξουσιαστές, κατά τα φαινόμενα, κρίνουν άσκοπο το να ασχοληθούν με τους ρεφορμιστές πλην ελαχίστων εξαιρέσεων.[9] Ή για να είμαστε δίκαιοι ασχολούνται μαζί τους με έναν ψυχο-εκτονωτικό τρόπο βρίζοντας τους στις πορείες, χλευάζοντας τους στις συνελεύσεις και απαξιώνοντας τα επιχειρηματά τους με μορφασμούς αηδίας. Παρόλ'αυτά η κοινωνία, ο κόσμος που βρίσκεται έξω από τα τείχη της δράσης, τους ακούει και τώρα τελευταία έχει αρχίσει να πυκνώνει τις γραμμές τους στο δρόμο. Γιατί άραγε;

6. Εννοώντας ένα κίνημα που το συνέχει ένα φαντασιακό και πολύ λιγότερο δομές και σχέσεις που πραγματώνουν αυτό το συλλογικό φαντασιακό. Κάτι τέτοιο νομίζουμε πως χαρακτηρίζει τον κόσμο που κατέβηκε στις 21 Ιούνη ως το ριζοσπαστικό κομμάτι των κινημάτων "ενάντια στην παγκοσμιοποίηση". Εδώ το φαντασιακό ήταν η σύγκρουση με τις δυνάμεις καταστολής, η υλική βία.

7. Απαραίτητη σημείωση είναι πως κατοπινοί αγωνιστές στοχαστές που διαπνέονται από την μαρξική σκέψη, εντάξανε στην "εργατική τάξη" ή στο "προλεταριάτο" κοινωνικά κομμάτια που παραδοσιακά δεν χωρούσανε σε αυτές τις έννοιες, όπως οι φοιτητές και οι νοικοκυρές.

8. "Εμείς θεωρούμε ως ρεφορμισμό κάθε οργανωμένη πολιτική πρόταση όταν κινείται μέσα σε αποδεκτά θεσμικά πλαίσια αντίδρασης στο υπάρχον και δεν προπαγανδίζει την ολική ανατροπή του. Ό,τι δηλαδή δεν έχει ως πρόταγμα τη ρήξη με τον υπάρχον ή ό,τι δεν πράττει τη ρήξη. Παράδειγμα του πρώτου είναι π.χ. η Attac! που θέλει απλά ένα πιο ανθρώπινο καπιταλισμό και του δεύτερου τα ΚΚ που ενώ μιλάνε για κατάργηση του καπιταλισμού δεν έρχονται σε κανένα σημείο σε ρήξη μαζί του." *("τοπολογία"* χάρτης #2*)*

9. Βλ.*"Τα παιδιά της γαλαρίας"* τ.9, *"τοπολογία"* χάρτης #2, *"αυτονομedia"* νο. 15.

Η ρεφορμιστική τάση μπροστά στην επιταχυνόμενη απορύθμιση των κοινωνικών σχέσεων που επιδιώκει σήμερα το κεφάλαιο έχει να αντιπαρατάξει το εξής γλυκόπικρο σενάριο, ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη εκδοχή της: "Ο κόσμος κατανοεί ότι οδηγούμαστε στην καταστροφή και δίνει δύναμη στους πολιτικούς φορείς που θα την αποτρέψουν επαναφέροντας τον καπιταλισμό σε μια πρότερη πιο ήπια μορφή ή στρέφοντας τον προς μια νέα βιώσιμη προοπτική απορρόφησης των κοινωνικών κραδασμών". Παρατηρούμε ότι αυτό το σενάριο είναι θελκτικό όσο και μια διαφήμιση τηλεόρασης. Αφαιρεί την προοπτική της βίαιης σύγκρουσης προβάλλοντας τη δύναμη του "ήρεμου πλήθους", αλλά κλείνει και το μάτι στο στρατόπεδο των αφεντικών: περιχαρακώνει τη θρησκευτικής φύσης αποδοχή του "πως ζούμε σήμερα" (κάτι που φυσικά "δεν πρέπει να χάσουμε"). Η διαβάθμιση των θέσεων της ρεφορμιστικής τάσης θα μπορούσε εν συντομία να περιγραφεί ως εξής:[10] η πιο αριστερή τάση που προσπαθεί για την αναδιανομή του πλούτου και την εγκαθίδρυση μιας "διεθνιστικής παγκοσμιοποίησης από τα κάτω" που θα στηρίζεται στην περίφημη "κοινωνία των πολιτών" ακολουθείται από την άποψη που ζητά να προχωρήσει ο καπιταλισμός με την όπισθεν, δηλαδή να επιστρέψει στις εθνοκεντρικές οικονομίες[11] και να γίνει πολυπολικός και φθίνει τελείως σ' αυτούς που χρηματοδοτούν τα αφεντικά (ή χρηματοδοτούνται από αυτά) και μιλάνε για οριακές βελτιώσεις του υπάρχοντος.

Η δική μας εκτίμηση είναι ότι η ρεφορμιστική διεθνής έχει ισχυροποιηθεί τα τελευταία χρόνια και διαφαίνεται η τάση περαιτέρω ισχυροποίησης της, τουλάχιστον όσο το κεφάλαιο ακολουθεί τη σημερινή ιδιαίτερα επιθετική τακτική. Αν το 1995 ο Μπιλ Κλίντον αφομοίωνε τα συνθήματα των ρεφορμιστών διαδηλωτών και μετά από σχετικό λίφτινγκ τα περνούσε ως δικά του διαφημιστικά σλόγκαν σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει. Η κρίση έχει βαθύνει, η ανάγκη επέκτασης του ασφυκτιούντος καπιταλιστικού πολιτισμού είναι πια αδήριτη. Το αυταρχικό κράτος τείνει να καταλαμβάνει χώρους που ανήκουν στο κράτος πρόνοιας. Το σημερινό κυρίαρχο σύμπλεγμα φάινεται να μην μπορεί να ανεχθεί κριτική ούτε καν σε σχέση με την κατεύθυνση που έχει επιλέξει. Ακόμα και μια κριτική σαν αυτή του πρώην αντιπροέδρου της παγκόσμιας τράπεζας Ρ. Στίγκλιτζ, ότι δηλαδή δεν μπορεί οι στρατηγικές ανάπτυξης που επιλέγονται από τους διεθνείς οργανισμούς να είναι βραχυπρόθεσμες (όπως επιτάσσει το χρηματοπιστωτικό τμήμα του κεφαλαίου) αλλά πρέπει να βασίζονται σε μέσο-μακροπρόθεσμες επενδύσεις, αποκρούστηκε λυσσαλέα από το ΔΝΤ. Όσο κι αν προσπαθούν να είναι πιο προσεκτικοι οι ρεφορμιστές η επιτάχυνση των εξελίξεων είναι τέτοια που δεν αφήνει πολλά περιθώρια ελιγμών. Είναι ενδιαφέρον ότι σήμερα τα αφεντικά δεν δίνουν "καρέκλες" στους ρεφορμιστές στις συνόδους τους και δεν λαμβάνουν ουσιαστικά (λεκτικά, βέβαια, τους ανακηρύσσουν σε επίσημους συνομιλητές, πράγμα που έγινε και στη Θεσσαλονίκη) υπόψη τις θέσεις τους. Σε μια σειρά σημαντικών θεμάτων όπως στο χρέος του τρίτου κόσμου, στην πολιτική σχετικά με τους πρόσφυγες, το περιβάλλον, οι κυρίαρχοι δείχνουν σε κάθε ευκαιρία ότι τους έχουν γραμμένους κανονικά (ούτε ο Μπόνο χωράει τώρα πια στις εικόνες των μέσων διαμόρφωσης της συνείδησης ούτε ο Στινγκ με τον αμαζόνιο ούτε κανένας). Στην πρόσφατη παγκόσμια συνδιασκέψη για το περιβάλλον οι ήπα δεν αποδέχθηκαν ούτε στο συμβολικό επίπεδο τη ρητορεία περί μείωσης των ρύπων και πρόσφατα στις ηπα (ξανά) ψηφίστηκε νόμος που επιτρέπει την περαιτέρω αποψίλωση των αμερικανικών δασών. Την ίδια ώρα στη γερμανία ξεκινά μια άνευ προηγουμένου επίθεση στους άνεργους και τους ασφαλισμένους (σχετικά με το όριο συνταξιοδότησης) η οποία θέτει σε κίνδυνο τη συνοχή των κυβερνώντων σοσιαλδημοκρατών. Το γεγονός, βέβαια, ότι ο διεθνοποιούμενος καπιταλισμός δε φαίνεται να μπορεί να ενσωματώσει τη ρεφορμιστική διεθνή σε επίπεδο αιτημάτων, δεν αναιρεί την απόλυτη ενσωμάτωσή της ως χαμηλής έντασης κατασταλτικό μηχανισμό της αυτόνομης κοινωνικής δραστηριότητας. Αναφερθήκαμε ήδη (και θα επανέλθουμε) στη διαχείριση κοινωνικών κινήσεων και στη συμπαράταξη της ρεφορμιστικής διεθνούς με φράξιες του κεφαλαίου.

Σε θέματα που είναι κομβικά για την επικράτηση ενός μονολιθικού καπιταλιστικού τρόπου ζωής, όπως τα γενετικά μεταλλαγμένα προϊόντα, οι κινήσεις των ρεφορμιστών είναι πιο ριζικές. Ο πιο διάσημος και προβεβλημένος (κι από τους ίδιους) αγρότης-συνδικαλιστής Μποβέ συνελήφθη και φυλακίστηκε για τέσσερις μήνες επειδή προέβη σε καταστροφή καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων.

Η καταστολή αφενός δημιουργεί ασφυξία σε κάθε κίνηση, αφετέρου όμως δημιουργεί την αίσθηση στο κοινωνικό σώμα ότι ο καταστελλόμενος αντιστέκεται. Στη συγκεκριμμένη περίπτωση οι καταστελλόμενοι (τύπου Μποβέ) δεν μιλούν εναντίον του καπιταλιστικού τρόπου ζωής αλλά προσπαθούν να αμυνθούν της υπάρχουσας καθημερινότητας ή στις πιο ακραίες περιπτώσεις ζητούν να την τυλίξουν σε έναν ανθρωπιστικό μανδύα. Ο καταπιεζόμενος και ανασφαλής από τις συνεχείς αναδιαρθρώσεις πληθυσμός, ιδιαίτερα των μητροπόλεων, νοιώθει μια οικειότητα απέναντι στις απόψεις αυτές. Τα καθόλου τυχαία συνθήματα του τύπου "ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός" προτάσσουν την άμυνα και είναι εύστοχα σε ό,τι αφορά στην ψυχολογία του κόσμου που βιώνει καθημερινά τις συνέπειες μιας καταλυτικής επίθεσης. Οι πρόσφατες απεργίες στη γαλλία έδειξαν με τη μαζικότητα τους ότι ο ρεφορμισμός βρίσκει πρόσφορο έδαφος να αναπτυχθεί σε κοινωνικές καταστάσεις άμυνας και περιχαράκωσης. Η διατήρηση των κεκτημένων σε μια διαρκώς επιταχυνόμενη καταστροφή των κοινωνικών ιστών μπορεί σε λίγα χρόνια να μοιάζει παράλογο

10. Αναλυτικά στα *"Παιδιά της Γαλαρίας"* τ.9.

11. Σ' αυτούς ανήκουν και οι δικοί μας ορθόδοξοι "κομμουνιστές"

αίτημα. Οι ρεφορμιστές συντάσσονται με εκείνη τη φράξια του κεφαλάιου που πιστεύει ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο πρέπει να ρυθμιστούν ξανά οι κοινωνικές σχέσεις ή ότι ο βαθμός απορρύθμισης τους είναι ικανοποιητικός και περαιτέρω κινήσεις θα οδηγήσουν σε αστάθεια. Το τμήμα αυτό του κεφαλαίου σήμερα έχει μειοψηφική δυναμική αλλά είναι υπαρκτό. Εκφράζουν επίσης εκείνο το τμήμα της κοινωνίας που δεν μπορεί και έχει μάθει να μη θέλει να απαγκιστρωθεί από τον τρόπο ζωής του, φοβάται όμως ότι θα τον απωλέσει. Ακόμα πιο ανησυχητικό είναι ότι φαίνεται να έχει τις δυνατότητες να απορροφά ένα τμήμα της νεολαίας ιδιαίτερα όταν ενστερνίζεται σαν τρόπο δράσης, έστω αποσπασματικά, τον ακτιβισμό. Πρόκειται για τους ανήσυχους νέους που δεν έχουν ενταχθεί σε ομαδοποιήσεις. Αφενός η αποστροφή που τους προκαλούν τα κόμματα τους απομακρύνει από τους απολιθωμένους σταλινικούς μηχανισμούς και αφετέρου η διστακτικότητα που προκαλεί η άκριτη χρησιμοποίηση της βίας, ως μέσου πολιτικής έκφρασης, από τους αντιεξουσιαστές τους οδηγεί σε καταστάσεις τύπου κοινωνικού φόρουμ και όχι μόνο. Φυσικά, όντας μέσα στους υποτίθεται ακομμάτιστους μηχανισμούς των ρεφορμιστών νοιώθει κανείς γρήγορα την επιβολή της ιεραρχίας και την άσκηση πολιτικαντισμού και τακτικισμού. Έτσι δημιουργείται κι ένα ρεύμα ανθρώπων που βλέπουμε όλοι όταν είμαστε στο δρόμο που κυριολεκτικά δεν έχει που να πάει και ψάχνει διαρκώς.

Η θέση μας είναι ότι πρέπει να αφουγκραστούμε τις δονήσεις που προκαλούνται στην κοινωνία από την επιταχυνόμενη και διαρκώς σκληρότερη αναδιάρθρωση. Η άνοδος της ρεφορμιστικής διεθνούς, που πιστεύουμε ότι θα αντικαταστήσει τη νεκρή πια αριστερά, έχει μεγάλη σημασία για τα ανταγωνιστικά κοινωνικά κινήματα στη χώρα μας, αλλά και παγκόσμια. Δεν υιοθετούμε ούτε τους αλαλαγμούς για τις "κότες" ρεφορμιστές ούτε τις απόψεις περί πλήρους αποχής από τις στιγμές του κινήματος που οι ρεφορμιστές εκμεταλλεύονται περισσότερο (όπως οι διεθνείς σύνοδοι των αφεντικών). Το να απαξιώνουμε απλώς τη ρεφορμιστική κριτική ή το να την αντιμετωπίζουμε σα να μην υπάρχει μας τοποθετεί σε έναν ονειρικό κόσμο επιθυμιών και όχι στο πεδίο της κοινωνικής πραγματικότητας. Δεν έχουμε να ανταγωνιστούμε μόνο το κεφάλαιο και το κράτος. Έχουμε την ανάγκη να αντιπαρατεθούμε ουσιαστικά με το ρεφορμισμό, μέσα από την ενότητα της θεωρίας και της πράξης μας.

Ξεκινάμε εδώ μια προσπάθεια διαύγασης των θέσεων των αντιθέσεων και των στόχων τους που φιλοδοξούμε να εμπλουτίσουμε στη συνέχεια. Ο προφανής για μας στόχος είναι να καταδείξουμε αφενός την πλάνη κι αφετέρου την ύπαρξη εναλλακτικής πρότασης, της αντικυριαρχικής δράσης με στόχο τη συνολική ρήξη με την οποιαδήποτε καπιταλιστική-εξουσιαστική προοπτική. Να δείξουμε ότι η αντίσταση έχει νόημα μόνο όταν αντιπαρατίθεται συνολικά στον καπιταλισμό. Ο καπιταλισμός δεν έχει δυνατότητα επιδιόρθωσης ή μασκαρέματος και η μέχρι σήμερα ιστορία του δείχνει ότι μόνον ο πραγματικός φόβος της επανάστασης[12] τον ανάγκασε προσωρινά σε κάποιες στιγμές να αναδιπλωθεί. Εκείνο που έχει πρωτεύουσα σημασία για τον καπιταλισμό δεν είναι ο τρόπος ανάπτυξης της οικονομίας του ή η επιλογή της στρατηγικής του σε επιμέρους ζητήματα. Το πρωτεύον ήταν είναι και πάντα θα είναι η επαγρύπνηση απέναντι στον κοινωνικό ανταγωνισμό. Όσο η κριτική θα αποδέχεται την καταναλωτική εμπορευματοποιημένη καθημερινότητα ο καπιταλισμός θα συνεχίζει την επιτάχυνση των κινήσεων του. Γιατί αυτή είναι η φιλοσοφία του. Γιατί δεν υπάρχει κάποιο φυσικό πέρας στην καπιταλιστική διαδικασία. Αέναος σκοπός είναι η συσσώρευση, μέσα από τη συνεχή ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, μια ανάπτυξη που προπαγανδίζουν όλοι, των ρεφορμιστών συμπεριλαμβανομένων.

Ο δικός μας στόχος είναι να επικοινωνήσουμε με τους ανθρώπους που αγωνίζονται, αποδεχόμενοι τη ρεφορμιστική ανάλυση, και όχι να τους αποβάλλουμε από το δρόμο.[13] Γιατί θέλουμε να δημιουργηθεί ένα επαναστατικό κίνημα συνδιαμορφωμένο από τους συμμετέχοντες. Αυτό μας νοιάζει πιο πολύ από την πολιτική μας καθαρότητα. Δε φοβόμαστε τη θεωρητική σύγκρουση, ούτε σκοπός μας είναι να είμαστε ηγεμόνες στο δρόμο και στα αμφιθέατρα. Γνωρίζοντας και κατανοώντας το μέγεθος μας σε σχέση με τα κυρίαρχα κοινωνικά μεγέθη, επιδιώκουμε με τις αναζητήσεις μας αλλά και την συνειδητή διαφοροποίηση της καθημερινότητας μας, με την απόκλιση μας προς την αυτοδιαχείριση της ζωής και του αγώνα να συμβάλλουμε στο όνειρο της επανάστασης...

12. "Υπάρχουν εκείνοι που θεωρούν -όπως εγώ- ότι τα περιθώρια ελευθερίας που παρέχει το σύγχρονο καθεστώς δεν είναι υποπροιόντα προερχόμενα από τις εδώ και αιώνες διαστρωματώσεις κινημάτων. ¨οτι χωρίς αυτά τα κινήματα το καθεστώς όχι μόνο δε θα είχε ποτέ παραγάγει αυτές τις ελευθερίες, αλλά θα τις είχε κάθε φορά διαμελίσει αμείλικτα. Τέλος ότι η ανθρωπότητα μπορεί σίγουρα κάτι καλύτερο." Κ. Καστοριάδης, *"Η άνοδος της ασημαντότητας"*, εκδ. Υψιλον.

13. Εκείνοι που τους βρίζουν πιο πολύ μια χαρά μπαίνουν στις γραμμές τους όταν ζορίσουν τα πράματα.

